

WATSON'un MİLYON DOLARLARA SATILAN NOBEL MADALYASI

DNA'nın yapısını bulanlardan biri olan 86 yaşındaki Watson'un 1962'de Tıp dalında aldığı Nobel madalyasını, 4,1 milyon dolara sattığı medyada yer aldı/1/. Bunu satın alan kişi spekülasyonla para kazanmak için bile olsa, madalyayı çerçeveletip evinde ya da iş yerinde duvara asıp - bakın bende Watson'un Nobel madalyası var diye caka satmak için mi madalyayı satın almıştır ve bu, toplumda nasıl karşılanır? Toplum değer ölçülerini bu kadar mı yitirdi ki buna değer veren çıkıyor, satanı da var alanı da?

Bu arada, her ne kadar bir Rus iş adamı olan Alischer Usmanow altın madalyayı açık arttırma yaptırarak 4,75 Millionen dolara diğerinden satın alıp Watson'a armağan etmiş /2/ ve onu tekrar madalyasına kavuşturmuş olsa bile, daha önce de benzer satımların yapılmış olması ve bunun anlamı, ya da anlamsızlığı üzerinde biraz kafa yormamız ilginç olabilir:

Çok para kazanmak için Van Gogh gibi tanınmış ressamların resimlerinin 20-30 milyon dolarlara satılıp alındığını biliyoruz. Ancak bir resim, yapımcısının tüm emeğini, çalışmasını içerirken, Nobel madalyası, o kişinin yaptığı ya da katkıda bulunduğu çok önemli bir çalışma nedeniyle aldığı ödülün bir çeşit 'belgesi'dir. 'Nobel ödül belgesi' ya da ,plaketi' satıldığında, bu, Nobel ödülünü alan kişide artık bulunmasa bile, ödül sahibinin o ödülü aldığına bir zarar gelmez ve literatürde anılmaya, bilimsel çalışmasına atıf yapılmaya devam edilir. Bu nedenle Nobel ödül sahibinin, madalyasını satması, zor durumda paraya gereksinimi olması dışında, bize etik olmayan, garip ve anlamsız bir işlev gibi gelse de, bu satımdan kendisinin aslında önemli bir kaybı bulunmuyor.

Öte yandan madalyayı satın alan kişi için durum farklı:

Tanınmış bir ressamın bir resmini para kazanmak için bile olsa satın alıp, sigortalatıp güvenli bir banka deposunda saklayıp, kopyasını da duvara asmanın bir anlamı varken, Nobel madalyasının (ya da bir çeşit diplomasının), satın alan kişiye ne kazandırdığı anlaşılabilir mi? Bu sanki, başkasının diplomasını duvarına asmak ve bununla övünerek kendini gülünç duruma düşürmek değil midir? Satın alan kişilerin madalyayı başkasına satıp spekülasyonla para kazanmasının ise bir kaç milyon dolara önem bile vermeyen dolar milyarderleri için ikinci derece bir önem taşıdığı, bir Rus işadaminin madalyayı başkasından satın alıp, Watsona armağan etmesi gösteriyor.

Bu nedenlerle, Nobel madalyalarını satın alan kişilerin, gerçek amaçlarının ne olduğunu psikiyatristlerin araştırmaları belki yararlı olabilir.

Neyse ki bizde Nobel alan sadece 1 kişi, umarız o da yabancı birine satmaz da, aslı gitmese dahi, madalyasız kalmayız !

Yeni yılda, Nobel madalyalarımızın artması dilekleriyle.

Yüksel Atakan, ybatakan@gmail.com, Almanya

.....

/1/Sn.Doğan Yücel'in 26.12.2014 günlü CBT 1449 sayısında yayımlanan yazısı

/2/ Handelsblatt, 10.12.2014

